

สุข
สาธารณะ
สุขหมั่นหมั่น

มีส่วนร่วม เพื่อส่วนรวม สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ 8

“จิตสาธารณะ...ชนะเสมอ” ประโยคหนึ่ง ที่ผมคิดว่าสะท้อนคุณค่าของคนกลุ่มหนึ่ง ที่เสียสละทุกอย่าง อุทิศทั้งแรงกาย เวลา และความสามารถ มาสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพที่ดี ให้พวกเขา

การประชุมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ 8 พ.ศ.2558 เมื่อวันที่ 21-23 ธันวาคมที่ผ่านมา สัปดาห์ที่ทยอยผ่านไป ได้เห็นนิยาม ของคำว่า ‘จิตสาธารณะ’ ซึ่งต้องบอกว่า ตัวจริงเสียงจริง

เมื่อมีทั้งชาวบ้าน ชุมชน คนจากทั่วประเทศ ทั้งภาคประชาสังคม ภาครัฐ ภาคเอกชน เดินทางมาจากทุกสารทิศ เข้าร่วมงานกว่า 2,600 คน จนแน่นอาคารอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี

ทุกคนรวมตัวกันมา เพื่อเติมเต็มประเด็นสาธารณะ 5 วาระที่เป็นเรื่องใกล้ตัวคนไทยมากๆ และ สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ก็จัดเวที ที่เปิดโอกาสให้ทุกคนแสดงความคิดเห็นรูปแบบวิชาการและลานเสวนา สุดท้ายนำมาสู่ฉันทมติ

ภาพของประธานในการประชุมครั้งนี้ อ.เจษฎา มิ่งสมร ยกค้อนปอนด์เคาะ ตูม! เป็นสัญญาณว่า นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมได้เกิดขึ้นแล้ว และหน่วยงานต่างๆ ถึงเวลาต้องขับเคลื่อน

ประกอบด้วยประเด็น วิถีการณืเชื้อแบคทีเรียดื้อยาและการจัดการปัญหาแบบบูรณาการ เป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการใช้ยาต้านแบคทีเรียในระดับสูงเกินจริงทั้งคนและสัตว์ โดยเฉพาะยาที่ซื้อหาเองตามร้านขายของชำ ร้านขายยา อาหารบริโภค ทั้งเนื้อสัตว์ ผัก ผลไม้ มีการใช้ยาเหล่านี้ ส่งผลให้ภาวะเชื้อดื้อยาใกล้ชีวิตตัวเรามากขึ้น จากที่เคยอยู่แค่ใน

โรงพยาบาล ก็ลามต่อไปยังชุมชนต่างๆมากมาย ที่ประชุมจึงเห็นควรผลักดันเป็น วาระแห่งชาติ และร่วมกับสภาวิชาชีพด้านสุขภาพและด้านการศึกษา รมรณรงค์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจ่ายยา กลุ่มนี้ ให้มีแนวปฏิบัติสำหรับการใช้อย่างถูกวิธี พร้อมปรับปรุงกฎระเบียบต่างๆ

ส่วนประเด็น สุขภาวะชวาวนา : การสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายองค์กรชวาวนา ถ้าเราจำกันได้เคยมีชวาวนา ปัญหาหนี้สินที่พะรุงพะรัง โหมปลูกข้าวเพื่อเอาไปจำหน่าย แรงใช้ปุ๋ยเคมีและยากำจัดศัตรูพืช เพิ่มผลผลิตโดยไม่สนใจชีวิตและสุขภาพ มาถึง ณ วันนี้ สมัชชาสุขภาพแห่งชาติเห็นปัญหาแล้วรับและได้ช่วยกัน “โฟกัส” แนวทางสร้างสุขภาวะที่ดีขึ้นให้กระดูกล้นหลังของชาติอย่างจริงจัง โดยผนึกกำลังระหว่างสภาเกษตรกรแห่งชาติและสหพันธ์ชวาวนาไทย ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม ฯลฯ ทำงานอย่างมียุทธศาสตร์ และมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรชวาวนา

ระบบสุขภาพเขตเมือง : การพัฒนาระบบบริการสุขภาพอย่างมีส่วนร่วม เรื่องนี้เรื่องใหญ่แน่ครับ เพราะในอนาคตเมืองจะแออัดมากขึ้น ยิ่งเปิด AEC เติมรูปแบบในปี นี้ ยิ่งทำให้ผู้คนหลั่งไหลเข้ามาทำงานในเมืองหนักกว่าเดิมอีก ดังนั้นระบบบริการสุขภาพขณะนี้ ยังมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่กระจัดกระจาย จะต้องมียุทธศาสตร์การทำงานที่มีประสิทธิภาพ เป็นระบบที่มุ่งบริการขั้นพื้นฐานทั่วถึงทุกชุมชน ครอบคลุม ชอกชอย จริงๆ

นโยบายการลดบริโภคเกลือและโซเดียม เพื่อลดโรคไม่ติดต่อ (NCDs) เรียกว่าเกี่ยวข้องกับพวกเราทุกบ้าน ทุกครัวเรือนทีเดียว เพราะวันนี้คนไทยบริโภคเกลือและโซเดียมเกินจำเป็น

อย่างพวกบะหมี่ก็สำเร็จรูป หรือพวกขนมขบเคี้ยวต่างๆก็เยอะสุดท้ายโรคภัยถามหา ทั้งความดัน ไตเรื้อรัง หัวใจและหลอดเลือดเบาหวาน สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ จึงจัดให้มีกลไกระดับชาติมาขับเคลื่อนยุทธศาสตร์แก้ปัญหา พร้อมให้ความรู้ประชาชน

ประเด็นสุดท้ายคือ “การจัดการปัญหาหมอกควันที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ” สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ได้นำกลับมาทบทวนใหม่ หรือ Revisit หลังเคยผ่านมติไปเมื่อ 3 ปีก่อน แต่สถานการณ์หมอกควันทั้งภาคเหนือและภาคใต้ยังเกิดขึ้นทุกปีมีคนเจ็บป่วยจำนวนมาก ดังนั้น กลไกการทำงานที่เคยหารือกันไว้ก็ต้องเอามาคุยกันอีกรอบ ให้กระชับหรือปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปครับ ซึ่งในเวทีนี้ ทุกฝ่ายเห็นด้วยในการขยายความร่วมมือร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะระดับภูมิภาคหรือท้องถิ่น รวมถึงการบูรณาการแผนการทำงานร่วมกันให้ชัดเจน

ผมคิดว่าเวทีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติทุกครั้ง ได้ทำหน้าที่ของตัวเองอย่างสมบูรณ์ คือเป็นกระบอกเสียงให้คนเล็ก คนน้อย ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ได้รู้สึกเป็นเจ้าของนโยบายสาธารณะอย่างแท้จริง และให้ความรู้ที่เรียนกันไม่มีวันจบ เป็นบทบาททางวิชาการที่คู่ขนานไปกับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

ต้องขอบคุณในความอดทน เสียสละ ของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ที่ได้มาทำงานเพื่อส่วนรวมครั้งนี้ ใครสนใจติดตามสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ แนะนำให้ติดตามได้ที่ www.samatcha.org ●